

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

13. september 2017*

»Appel – fælles fiskeripolitik – Den Europæiske Unions ansvar uden for kontraktforhold – erstatningspåstand – forordning (EF) nr. 530/2008 – hasteforanstaltninger truffet af Europa-Kommissionen – tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af en retsregel – adgangen til at påberåbe sig denne tilsidesættelse – princippet om forbud mod forskelsbehandling – retskraft«

I sag C-350/16 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 24. juni 2016,

Salvatore Aniello Pappalardo, Cetara (Italien),

Pescatori La Tonnara Soc. coop., Cetara,

Fedemar Srl, Cetara,

Testa Giuseppe & C. Snc, Catania (Italien),

Pescatori San Pietro Apostolo Srl, Cetara,

Camplone Arnaldo & C. Snc di Camplone Arnaldo & C., Pescara (Italien),

Valentino Pesca Sas di Camplone Arnaldo & C., Pescara,

ved advokati V. Cannizzaro og L. Caroli,

appellanter,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved A. Bouquet og D. Nardi, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

* Processprog: italiensk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af formanden for Femte Afdeling, J.L. da Cruz Vilaça, Domstolens vicepræsident, A. Tizzano, som fungerende dommer i Femte Afdeling, og dommerne M. Berger, E. Levits (refererende dommer) og F. Biltgen,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 31. maj 2017,

og idet Domstolen har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 I appelskriftet har Salvatore Aniello Pappalardo, Pescatori La Tonnara Soc. coop., Fedemar Srl, Testa Giuseppe & C. Snc, Pescatori San Pietro Apostolo Srl, Camplone Arnaldo & C. Snc di Camplone Arnaldo & C. og Valentino Pesca Sas di Camplone Arnaldo & C. nedlagt påstand om annullation af dommen afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 27. april 2016, Pappalardo m.fl. mod Kommissionen (T-316/13, ikke trykt i Sml., herefter »den appellerede dom«, EU:T:2016:247), hvorved Retten frifandt Europa-Kommissionen i en sag, hvori appellanterne havde nedlagt påstand om erstatning for det tab, som appellanterne angiveligt havde lidt som følge af vedtagelsen af Kommissionens forordning (EF) nr. 530/2008 af 12. juni 2008 om indførelse af hasteforanstaltninger gældende for notfartøjer, der fisker efter tun i Atlanterhavet øst for 45° V og i Middelhavet (EUT 2008, L 155, s. 9).

Retsforskrifter

- 2 Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik (EFT 2002, L 358, s. 59) har til formål at etablere flerårige forvaltningsplaner for bestandene for at sikre, at fiskeriet kan overleve på lang sigt.
- 3 Artikel 7 i forordning nr. 2371/2002 med overskriften »Hasteforanstaltninger truffet af Kommissionen« bestemmer:

»1. Hvis det konstateres, at der som følge af fiskeriaktiviteter er en alvorlig trussel mod bevarelsen af de levende akvatiske ressourcer eller det marine økosystem, der kræver, at der straks gribes ind, kan Kommissionen efter begrundet anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ træffe hasteforanstaltninger, der højst må vare i seks måneder. Kommissionen kan træffe en ny afgørelse om at forlænge hasteforanstaltningerne med højst seks måneder.

2. Medlemsstaten sender anmodningen samtidigt til Kommissionen, de øvrige medlemsstater og de relevante regionale rådgivende råd. De øvrige medlemsstater kan indsende deres skriftlige bemærkninger til Kommissionen senest fem arbejdsdage efter modtagelse af anmodningen.

Kommissionen træffer afgørelse senest 15 arbejdsdage efter modtagelse af den i stk. 1 nævnte anmodning.

3. Hasteforanstaltningerne har øjeblikkelig virkning. De meddeles til de berørte medlemsstater og offentliggøres i [*De Europæiske Fællesskabers Tidende*].

4. Medlemsstaterne kan indbringe Kommissionens afgørelse for Rådet senest ti arbejdsdage efter modtagelse af meddelelsen.

5. Rådet kan med kvalificeret flertal træffe anden afgørelse senest en måned efter den dato, hvor beslutningen blev indbragt for Rådet.«

4 Artikel 1 i forordning nr. 530/2008 fastsætter:

»Fra den 16. juni 2008 er det forbudt at fiske efter tun i Atlanterhavet øst for 45° V og i Middelhavet fra notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk eller maltesisk flag eller er registreret i en af disse stater.

[...]«

5 Nævnte forordnings artikel 2 er affattet således:

»Fra den 23. juni 2008 er det forbudt at fiske efter tun i Atlanterhavet øst for 45° V og i Middelhavet fra notfartøjer, der fører spansk flag eller er registreret i denne stat.

[...]«

Twistens baggrund

6 I løbet af 2008 fik appellanterne som ejere af notfartøjer, der fører italiensk flag, tildelt fangstkvoter for tun.

7 I henhold til artikel 1 i forordning nr. 530/2008 blev dette fiskeri fra den 16. juni 2008 forbudt fra notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk eller maltesisk flag. For notfartøjer, der fører spansk flag, trådte dette forbud imidlertid først i kraft fra den 23. juni 2008 i henhold til denne forordnings artikel 2.

8 I dom af 17. marts 2011, *AJD Tuna* (C-221/09, EU:C:2011:153), erklærede Domstolen forordning nr. 530/2008 ugyldig, for så vidt som de forbud, som forordningen indførte for så vidt angår de notfartøjer, der fører spansk flag, og de EF-operatører, der har indgået kontrakter med disse, fik virkning fra den 23. juni 2008, mens forbuddene for så vidt angår de notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk og maltesisk flag, og de EF-operatører, der har indgået kontrakter med disse sidstnævnte, fandt anvendelse fra den 16. juni 2008, uden at denne forskelsbehandling var objektivt begrundet i artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 2371/2002.

9 Retten fastslog desuden ved kendelse af 14. februar 2012, *Italien mod Kommissionen* (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70), at det var ufornuddent at træffe afgørelse om Den Italienske Republiks søgsmål med påstand om annullation af artikel 1 i forordning nr. 530/2008, fordi denne medlemsstats søgsmål havde mistet sin genstand, da Domstolen erklærede denne forordning ugyldig i sin helhed.

10 Samme dag afviste Retten ved kendelse af 14. februar 2012, *Federcoopescas m.fl. mod Kommissionen* (T-366/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:74), det søgsmål med påstand om annullation af forordning nr. 530/2008, som var blevet anlagt bl.a. af appellanterne.

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 11. juni 2013 anlagde appellanterne, der fandt, at de havde lidt et tab som følge af Kommissionens ulovlige adfærd på grund af vedtagelsen af forordning nr. 530/2008, et erstatningssøgsmål, hvori de nedlagde påstand om erstatning for det tab, som de mente at have lidt, dvs. et beløb svarende til forskellen mellem de teoretiske indtægter, som de kunne have haft af at fiske efter tun, hvis de havde opbrugt de kvoter, som de var blevet tildelt for år 2008, og de indtægter, som de faktisk havde haft, efter det for tidlige forbud mod at fiske efter tun.
- 12 Ved kendelse af 30. september 2013 udsatte formanden for Rettens Tredje Afdeling behandlingen af denne sag, bl.a. indtil Domstolen havde truffet afgørelse vedrørende de appeller, der i mellemtiden var indbragt i sagerne Giordano mod Kommissionen (C-611/12 P) og Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P).
- 13 I dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284, præmis 59 og 60), fastslog Domstolen i forbindelse med en appel til prøvelse af dom af 7. november 2012, Syndicat des thoniers méditerranéens m.fl. mod Kommissionen (T-574/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:583), at Retten i denne dom havde foretaget en fejlagtig fortolkning af dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), da den fastslog, at Domstolen derved havde erklæret forordning nr. 530/2008 ugyldig i sin helhed. Domstolen fremhævede i denne henseende, at sidstnævnte dom kun havde erklæret denne forordning ugyldig, for så vidt som denne havde behandlet spanske notfartøjer mere fordelagtigt, samtidig med at den opretholdt gyldigheden af den dato for det forbud mod at fiske efter tun, der var fastsat i artikel 1 i forordning nr. 530/2008, for så vidt angik notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk eller maltesisk flag.
- 14 Før den traf afgørelse om appellanternes erstatningssøgsmål, opfordrede Retten appellanterne til at tage stilling til disse domme fra Domstolen. Kommissionen og appellanterne fremsatte deres bemærkninger ved skrivelser indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 6. november 2014 og den 10. november 2014.
- 15 I den appellerede dom foretog Retten, efter at have mindet om betingelserne for, at Den Europæiske Union kan ifalde ansvar uden for kontraktforhold, særligt en undersøgelse af kravet støttet på den ulovlige adfærd, som Kommissionen foreholdes i den foreliggende sag.
- 16 I den appellerede doms præmis 24-26 fastslog Retten i det væsentlige, at undersøgelsen af dette krav bl.a. var knyttet til spørgsmålet om gyldigheden af forordning nr. 530/2008, således som pådømt af Domstolen i dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), og præciseret i dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), der ifølge Retten rejste tvivl om sidstnævntes argumentation i kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70).
- 17 På denne baggrund fastslog Retten i den appellerede doms præmis 27, at appellanterne ikke kunne basere sig på nævnte kendelse for at påberåbe sig ugyldigheden af forordning nr. 530/2008 i sin helhed, og at forordningens artikel 1 var gyldig i forhold til dem.
- 18 Retten, som imidlertid fastslog, at forkastelsen af dette argument i sig selv ikke kunne foregribe undersøgelsen af, om der var grundlag for appellanternes påstand, undersøgte i den appellerede doms præmis 34-40, om Kommissionen åbenbart og groft havde overskredet grænserne for sin skønsmæssige beføjelse i forbindelse med vedtagelsen af forordning nr. 530/2008.
- 19 I denne henseende bemærkede Retten, at Kommissionen på fiskeriområdet rådede over en vid skønsmæssig beføjelse, at der skulle tages hensyn til de formål, som denne institution forfulgte i forbindelse med vedtagelsen af forordning nr. 530/2008, og at fastsættelsen af to forskellige datoer for fiskeriforbuddet kunne være begrundet, hvis dette gjorde det muligt lettere at opnå disse formål.

- 20 I den appellerede doms præmis 38 og 39 fremhævede Retten desuden, at den forskelsbehandling, der blev fastslået i dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), kun angik de notfartøjer, der førte spansk flag.
- 21 Retten udledte heraf, at appellanterne ikke havde kunnet godtgøre, at Kommissionen åbenbart og groft havde overskredet sin skønsbeføjelse, og Retten frifandt Kommissionen i det hele uden at behandle de andre betingelser for, at Unionen kan ifalde erstatningsansvar uden for kontrakt.

Parternes påstande i appelsagen

- 22 Appellanterne har nedlagt følgende påstande for Domstolen:
- Den appellerede dom ophæves.
 - Subsidiært gives appellanterne medhold i deres påstand om erstatning for det påståede tab.
 - Kommissionen betaler sagsomkostningerne.
- 23 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Appellen forkastes.
 - Appellanterne tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Om appellen

- 24 Til støtte for deres søgsmål har appellanterne gjort to anbringender gældende vedrørende henholdsvis retlige fejl i vurderingen af princippet om retskraft og i vurderingen af kravet støttet på Kommissionens ulovlige adfærd.

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 25 Hvad angår det første anbringende har appellanterne anført, at Retten ved at begrænse ugyldigheden af forordning nr. 530/2008 til kun at omfatte dens artikel 2 undlod at anerkende, at kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70), havde retskraft.
- 26 I denne kendelse erklærede Retten således, at det var ufornuddent at træffe afgørelse om Den Italienske Republiks søgsmål med påstand om annulation af artikel 1 i forordning nr. 530/2008, for så vidt som denne medlemsstat efter afsigelsen af dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), havde opnået det resultat, som den ønskede. Retten tog således stilling til spørgsmålet om denne forordnings gyldighed ved at anføre, at denne allerede var blevet erklæret ugyldig i sin helhed.
- 27 Selv om Domstolen i dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), fremhævede, at denne ugyldighed kun gjaldt nævnte forordnings artikel 2, er virkningerne af en sådan dom, der vedrørte et erstatningssøgsmål, dog begrænsede, for så vidt som et erstatningssøgsmål ikke har til formål at annullere en retsakt.

- 28 Ordningen med omgørelse af Rettens afgørelser gennem appelmekanismen kan desuden ikke begrunde, at en dom, der er blevet endelig, ikke får retskraft, blot fordi den er afsagt af en lavere retsinstans.
- 29 Retten undlod desuden at anerkende princippet om berettiget forventning ved at foretrække en fortolkning af dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), der var baseret på dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), fremfor at henvise til de konstateringer, som Retten foretog i forbindelse med kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70), så meget desto mere, som denne kendelse i modsætning til sidstnævnte dom blev afsagt, før appellanterne anlagde sag.
- 30 Kommissionen har anført, at det første appelanbringende skal forkastes.

Domstolens bemærkninger

- 31 Til støtte for deres første anbringende har appellanterne gjort gældende, at Retten tilsidesatte princippet om retskraft ved med urette at foretrække de præciseringer, som Domstolen foretog i dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), vedrørende rækkevidden af erklæringen om ugyldighed af forordning nr. 530/2008, der blev fastslået i dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), fremfor den fortolkning af sidstnævnte dom, som Retten foretog i kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70).
- 32 Domstolen har gentagne gange fastslået, at der må erindres om vigtigheden af retskraftprincippet inden for Unionens retsorden (dom af 29.3.2011, ThyssenKrupp Nirosta mod Kommissionen, C-352/09 P, EU:C:2011:191, præmis 123 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 I det foreliggende tilfælde fastslog Domstolen, således som Retten i det væsentlige mindede om i den appellerede doms præmis 25, i dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), som svar på en anmodning om en præjudiciel afgørelse vedrørende gyldigheden af forordning nr. 530/2008, at sidstnævnte var ugyldig, for så vidt som de fiskeriforbud, som den indførte, fandt anvendelse fra den 23. juni 2008 for så vidt angår de spanske notfartøjer, mens de notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk og maltesisk flag, blev pålagt disse forbud fra den 16. juni 2008, uden at denne forskelsbehandling var objektivt begrundet. Som det er anført i nærværende doms præmis 13, fremhævede Domstolen i dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284, præmis 59 og 60), der blev afsagt efter, at der blev iværksat appel til prøvelse af Rettens dom, hvorved der blev truffet afgørelse om et erstatningssøgsmål anlagt af de franske fiskere, at denne forordnings ugyldighed kun omhandler forordningens artikel 2 vedrørende de spanske fiskere, og at nævnte forordnings artikel 1 dermed stadig er gyldig i forhold til notfartøjer, der fører græsk, fransk, italiensk, cypriotisk og maltesisk flag eller er registreret i disse medlemsstater.
- 34 For det første bemærkes, at Domstolens afgørelser vedrørende gyldigheden af EU-retsakter har fuld virkning i medfør af den retskraft, som disse afgørelser tillægges, uanset de eventuelle fortolkningsforskelle, som de kan forårsage.
- 35 Selv om det antages, at de eventuelle uklarheder, der er knyttet til den præcise rækkevidde af dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), først var blevet endeligt afklaret med præciseringerne i dom af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), skal denne første dom ikke desto mindre siden sin afsigelse således anses for at have haft den rækkevidde, som er præciseret i denne anden dom (jf. analogt dom af 12.2.2008, Kempter, C-2/06, EU:C:2008:78, præmis 35).

- 36 For det andet er det ubestridt, at Retten i kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70), fastslog, at det var uforment at træffe afgørelse om Den Italienske Republiks søgsmål med påstand om annullation af forordning nr. 530/2008.
- 37 Det følger af Domstolens faste retspraksis, at retskraften kun vedrører de faktiske og retlige omstændigheder, som en retsafgørelse rent faktisk eller nødvendigvis har taget stilling til (dom af 29.3.2011, ThyssenKrupp Nirosta mod Kommissionen, C-352/09 P, EU:C:2011:191, præmis 123).
- 38 Da Retten ikke traf afgørelse om det af Den Italienske Republik anlagte søgsmål med påstand om annullation af forordning nr. 530/2008, kan den således heller ikke foreholdes at have begået en retlig fejl ved i den appellerede dom at have vurderet appellanternes erstatningspåstand på grundlag af dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), og af 14. oktober 2014, Buono m.fl. mod Kommissionen (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284).
- 39 Hvad angår appellanternes påstand om berettigede forventninger, som de har baseret på Rettens kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70), bemærkes, at i overensstemmelse med Domstolens faste praksis gælder retten til at påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning for enhver retsundergivet erhvervsdrivende i forbindelse med begrundede forventninger, som en EU-institution ved at afgive præcise løfter har givet anledning til. Sådanne løfter skal, uanset under hvilken form de er afgivet, være præcise, ubetingede og samstemmende (dom af 16.12.2010, Kahla Thüringen Porzellan mod Kommissionen, C-537/08 P, EU:C:2010:769, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis). Ingen kan derimod påberåbe sig tilsidesættelse af dette princip, såfremt nævnte løfter ikke er afgivet (dom af 16.12.2008, Masdar (UK) mod Kommissionen, C-47/07 P, EU:C:2008:726, præmis 81).
- 40 Selv om det antages, at en retlig afgørelse i sig selv kunne give ret til begrundede forventninger som omhandlet i denne retspraksis, er det imidlertid tilstrækkeligt at bemærke, at appellanterne under alle omstændigheder ikke kan udlede præcise løfter vedrørende rækkevidden af Domstolens praksis af en kendelse, hvorved Retten fastslog, at det var uforment at træffe afgørelse, såsom kendelse af 14. februar 2012, Italien mod Kommissionen (T-305/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:70).
- 41 Det følger af de ovenstående betragtninger, at det første appelanbringende skal forkastes som ugrundet.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 42 Til støtte for det andet anbringende har appellanterne gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 40 begik en retlig fejl, da den fandt, at den forskelsbehandling, som Domstolen fastslog i dom af 17. marts 2011, AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153), ikke udgjorde en alvorlig og åbenbar tilsidesættelse fra Kommissionens side af princippet om forbud mod forskelsbehandling.
- 43 Ifølge appellanterne følger det både af generaladvokat Trstenjaks forslag til afgørelse AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2010:500) og af Domstolens dom i samme sag (dom af 17.3.2011, AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2010:2010:153), at den omhandlede forskelsbehandling i denne sag ikke var objektivt begrundet og derfor udgjorde en alvorlig og åbenbar tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.
- 44 Dette argument ændres ikke af Rettens begrundelse i den appellerede doms præmis 36-39 for at fastslå, at Kommissionen ikke på en tilstrækkeligt kvalificeret måde havde tilsidesat princippet om forbud mod forskelsbehandling.

45 Kommissionen har nedlagt påstand om, at det andet anbringende forkastes. I denne forbindelse har Kommissionen i det væsentlige gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, idet den i den appellerede doms præmis 34 fastslog, at appellerterne til støtte for deres søgsmål kunne påberåbe sig, at forordning nr. 530/2008 var behæftet med en ulovlighed, selv om denne ulovlighed, som Retten selv med rette fastslog, ikke vedrører dem, da denne forordning stadig er gyldig i forhold til dem. Da denne retlige fejl imidlertid ikke berører denne doms konklusion, har Kommissionen nedlagt påstand om, at Domstolen ændrer præmisserne.

Domstolens bemærkninger

46 Med deres andet anbringende har appellerterne i det væsentlige kritiseret Retten for med urette at have fastslået, at den tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling, der skyldtes, at de spanske fiskere i medfør af artikel 2 i forordning nr. 530/2008 kunne fiske tun i en uge mere end de notfartøjer, der førte græsk, fransk, italiensk, cypriotisk og maltesisk flag eller var registreret i disse medlemsstater, hverken var tilstrækkelig alvorlig eller tilstrækkelig åbenbar til at udgøre en kvalificeret tilsidesættelse af dette princip fra Kommissionens side. Som svar herpå har Kommissionen, samtidig med at den er af den opfattelse, at den appellerede doms konklusion skal opretholdes, gjort gældende, at den appellerede dom er behæftet med en retlig fejl, for så vidt som Retten fastslog, at appellerterne til støtte for deres søgsmål kunne påberåbe sig nævnte tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling.

47 Først skal dette argument fra Kommissionen undersøges.

48 I den appellerede doms præmis 16, 17 og 23 mindede Retten om, at det for det første fremgår af Domstolens faste praksis, at Unionens ansvar uden for kontraktforhold forudsætter, at en række betingelser er opfyldt, herunder at der foreligger en ulovlig adfærd, der foreholdes de omhandlede institutioner, fordi der er sket en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af en retsregel, som har til formål at tillægge borgerne rettigheder (jf. i denne retning dom af 9.9.2008, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, C-120/06 P og C-121/06 P, EU:C:2008:476, præmis 106, 172 og 173).

49 For det andet anførte Retten, at når en af disse betingelser ikke er opfyldt, skal søgsmålet i overensstemmelse med denne samme retspraksis forkastes i sin helhed, uden at det er nødvendigt at undersøge de andre betingelser for erstatningsansvar (dom af 19.4.2007, Holcim (Tyskland) mod Kommissionen, C-282/05 P, EU:C:2007:226, præmis 57, og af 30.4.2009, CAS Succhi di Frutta mod Kommissionen, C-497/06 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2009:273, præmis 40).

50 I den appellerede doms præmis 34 fastslog Retten, at der i den foreliggende sag var tale om en tilsidesættelse af en sådan retsregel, eftersom forordning nr. 530/2008 var behæftet med en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling, som er et almindeligt EU-retligt princip, der skal beskytte borgerne. I denne doms præmis 35-40 undersøgte Retten således, om dette princip i den foreliggende sag var blevet tilsidesat på en tilstrækkeligt kvalificeret måde, og konkluderede, at dette ikke var tilfældet.

51 Retten fastslog dermed forudsætningsvis, men også nødvendigvis, at appellerterne kunne påberåbe sig den ulovlighed, som forordning nr. 530/2008 var behæftet med, til støtte for deres erstatningssøgsmål.

52 Det følger imidlertid af Domstolens faste praksis, at ligebehandlingsprincippet skal forenes med overholdelsen af legalitetsprincippet, ifølge hvilket ingen til egen fordel kan påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for andre (dom af 10.11.2011, The Rank Group, C-259/10 og C-260/10, EU:C:2011:719, præmis 62).

- 53 I den appellerede doms præmis 31 og 32 mindede Retten med rette om, at Domstolen i dom af 17. marts 2011, *AJD Tuna* (C-221/09, EU:C:2011:153), kun erklærede forordning nr. 530/2008 ugyldig, for så vidt som de notfartøjer, der førte spansk flag, fik en yderligere uges fiskeri, samtidig med at denne forordnings gyldighed opretholdtes, for så vidt som den fastsatte, at det fra den 16. juni 2008 var forbudt at fiske efter tun fra græske, franske, italienske, cypriotiske og maltesiske notfartøjer.
- 54 Som Domstolen fastslog i dom af 14. oktober 2014, *Buono m.fl. mod Kommissionen* (C-12/13 P og C-13/13 P, EU:C:2014:2284), havde den tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling, der følger af artikel 2 i forordning nr. 530/2008, således ingen konsekvens for gyldigheden af denne forordnings artikel 1, bl.a. vedrørende appellanternes situation.
- 55 På denne baggrund kunne Retten, således som Kommissionen har gjort gældende, ikke uden at begå en retlig fejl fastslå i den appellerede doms præmis 34, at appellanterne ikke desto mindre kunne påberåbe sig tilsidesættelsen af dette princip til støtte for deres søgsmål, forudsat at denne tilsidesættelse var tilstrækkelig kvalificeret. Eftersom den ulovlighed, som forordning nr. 530/2008 var behæftet med til fordel for de spanske notfartøjer, ikke vedrørte appellanternes situation, kunne disse ikke påberåbe sig denne ulovlighed med henblik på dette søgsmål.
- 56 Det følger heraf, at Retten begik en retlig fejl ved at fastslå det modsatte.
- 57 Det følger imidlertid af Domstolens faste praksis, at hvis præmisserne i en afgørelse afsagt af Retten indeholder en tilsidesættelse af EU-retten, men konklusionen er berettiget af andre retlige grunde, bevirker en sådan tilsidesættelse ikke, at denne afgørelse skal ophæves, men at præmisserne skal ændres (dom af 26.1.2017, *Mamoli Robinetteria mod Kommissionen*, C-619/13 P, EU:C:2017:50, præmis 107 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 Det følger af de i nærværende doms præmis 52-56 anførte betragtninger, at Unionen under de foreliggende omstændigheder ikke kunne ifalde ansvar uden for kontraktforhold. Det følger heraf, at den retlige fejl, som den appellerede dom er behæftet med, ikke kan medføre, at dommen ophæves, for så vidt som denne dom forkastede det af appellanterne anlagte søgsmål om ansvar uden for kontraktforhold.
- 59 Henset til disse betragtninger skal det andet anbringende forkastes som uvirksomt.
- 60 Følgelig skal appellen forkastes i det hele.

Sagsomkostninger

- 61 Det bestemmes i artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement, at såfremt appellen ikke tages til følge, eller såfremt appellen tages til følge, og Domstolen selv endeligt afgør sagen, træffer den afgørelse om sagsomkostningerne. I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanterne tilpligtes at betale sagsomkostningerne, og disse har tabt sagen, bør det pålægges dem at betale appelsagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Femte Afdeling)

1) Appellen forkastes.

- 2) Salvatore Aniello Pappalardo, Pescatori La Tonnara Soc. coop., Fedemar Srl, Testa Giuseppe & C. Snc, Pescatori San Pietro Apostolo Srl, Camplone Arnaldo & C. Snc di Camplone Arnaldo & C. og Valentino Pesca Sas di Camplone Arnaldo & C. betaler sagsomkostningerne.**

Underskrifter